

מליח כרותח

בכל דני תעורבות ובה"ח שצסקנן בהם אז עכשיו הוצבר טעם איסור לפיתר או בשך לחלב ע"י חום - או ע"י דוחקא דסכינא בדבר חריף או בדבר חם קצת. במע' מנינו עוד אופן פעברת טעם דלכא חום וטעם גלי דוחקא דסכינא -

בנעז דלביעה דרך חום ראינו את הפבדל בין בישול לטעי - שפבישול מפעפז בכל החתיכה ואילו פטי - כשפזא כחש - אינו מצביר טעם אלכא בכדי נטיה -

1' חולין דף ז"ז ע"ב, הפנו אטפתא... קשיא, ורש"י

רבנא אסר את כל חלקי הפמחא שנמלח ע"י פנייה, ופקשו במע' ש.מליח כרותח' - ממליחה מצבירה טעם באותו שיצור שהלטייה מצבירה טעם, ופינו בכדי נטיה (קליפה במע' ענין לטי לאו דוקא - תוס' ע"י) אין פאיסור מפעפז בכל הפיתר בזיון אלכא דרך כבישה.

וא"כ יש לנו עוד שני אופנים של פעברת טעם - מליחה וכבישה.

2' רא"ש חולין פרק ג' פ"ג, ומיפו יראו שאין לריק לפחמיר... רבינו מאיר ז"ל

אין מליח מביע כלי טעם אלא קליפה - וא"כ מליחה אוסרת כדי קליפה וכבישה אוסרת את הכל.

נתחיל בדן מליח כרותח - וקודם כל לריק לפחמיר כחפ' מלח לריק כדי לפפליט ולפבליע -

3' חולין דף ק"ב ע"א, הפוא בר אזלכא... פרי נאכל מחמת מלח, ורש"י

שיטת רש"י פ"א שאין מליח אוסר אלא אם פוא כל כך מלוח כח' שומלחים בשך כדי לשמרו מלפתקלקל דלכא זמן (דלכאורחא - דדוק).

4' תוס' שם ד"ה פני מלי, וכו' נמלחו דלכאורחא, ואור"ת... כרותח דלטי

שיטת ר"ת פ"א טעם מליחה לקדדו - מה שומלחים בשך לפכשירו מדמו (ופוא פחות ממליח דלכאורחא) - אוסר כדי קליפה.

5' ר"ן פרק כל הבשר (בר"ף ריש מ"א ע"ב), הפלכך נקטינן דכל ששה... מחמת מלח (תנינא)

פר"ן פסביר ממליח לקדדו נקרא אינו נאכל מחמת מלוחו אז שדיחנה, ומליח דלכאורחא נקרא אינו נאכל מחמת מלוחו אפילו אחרי פדחה - ופוא פירוש דשיטת ר"ת.

6' ש"ע י"ד סי' ז' אלא סעיף ה' דברי המחבר... כדי קליפה

פשוט פסק כח' ר"ת וכפירוש פר"ן.

7' מ"א שם, וי"א דאנן... מרובה

פר"מ"א מחמיר אפילו מליח לטי (שפוא אף פחות ממליח לקדדו) אוסר כדי קליפה שכלא במקום הפסד מרובה משה שפוא מלוח כשיצור מליח לקדדו ואין אנו בקיאים.

8' מ"א שם סוף סעיף ה', כד ליר...

ליר פנוטא מבשר השופה במלח פוא חריף מצד - ואפילו אם דאן מלח את הפשך אלכא לטי - נחשב פ"יר דמליח ומביע מפליט כדי קליפה - ואם נפ"ל על פכ"ל בלע פכ"ל דם אז כדי קליפה ולריק לפבליע.

אחרי שלמדנו את הכתוב, מליח כרותח' - שפמלח מביע כדי קליפה, נשאלת פסאדא איך מכשירים בשר
דמנו א"י מליחה מביע שפמלח יחזור ויביע את הדם לתוך הבשר?

1' חולין ד' ק"ט ע"א, רב ששת מלח ע"פ גרמא... אולא דא שניא

רב ששת נמנע מלמלח שתי חתיכות ביחד מחשש שחת יבדע את הדם הנפדל מן השנייה, והוא אצנת
למח עם בחתיכה אחת אין אותו חשש - אולא ע"כ משום מה אין הבשר חוזר ובוטע את הדם הנפדל -
ומליח עם בשתי חתיכות אין לחשש.

וא"כ - מפורש בגמ' שאין לחשש שפמלח יחזור ויביע את הדם הנפדל לתוך הבשר, אבל גמ' לא
הסבירה לנו!

2' רש"י פ' אולא ע"ד

דפי רש"י הכשר בשר ע"י מליחה מבוסס על העקרון שאין הבשר בוטע דם בשעה שפיו ארוך לרפליט דם.

3' חולין ד' ק"ט ב' ע"ב, אמר רב נחמן דגיס... אסורין, ורש"י

בשר שנמלח עם בשר אין אחד בוטע מהשני וכמו בחתיכה אחת של בשר שאינו בוטע את הדם שפוא
מפליט, אבל בשר שנמלח עם דגים (לכא שפדגים אצונם מליחה, אולא שר"פ דעשות דג מלוח) בוטעים
דגים דם מהבשר -

4' פ' דגים משום דרפו קרמיהו... בלעי מיניה, ורש"י

דגים אחרים פליטתם קודם לבשר ובוטעים את הדם פוי"א מן הבשר

5' בתוס' פ' דגים, ואלא שריק מיניהו

בתוס' הסבירו שדם, משרק שריק' - שדרכו שנקל ונזל לגברי מהבשר ולא נשאר ממנו כלום שצלו לרפולע
בבשר אחרי גמר המליחה או בחתיכות בשר אחרות שנמלחו אצו.

6' פ' בתוס', ומיהו פייכא דאיכא גזמות... מושכת אחר פליטת זיר הדגים

בתוס' הסבירו שאין לחשש שנשאר דם בגזמות הבשר ואחרי גמר פליטת הדם שוב יבדע הבשר מפני שגם
אחרי שנמלחה פליטת כל הדם הבשר צדין מפליט זיר וגם כשפגשר מפליט זיר אינו בוטע, ואחרי גמר
פליטת הזיר כבר לא ישאר דם עם בגזמות מפני שהזיר כבר שזע את הגזמות.

7' פ' בא"ת נפי דלפי... ויזכא כח המלח עם הדם

בתוס' שוב הקשו למה לא יבדע הבשר מדם שבמלח אחרי פליטת כל הזיר (ומה שנבדע במלח הוא דם
ולא זיר) ומיר"ו שאחרי גמר הפליטה אין כח המלח לרפולע.

וא"כ דפי' בתוס' המלח יש בו כח לרפולע ולרפולע מיד אולא שבשר המלח דם, אבא דלפפליט דם וזיר ולכא
לרפולע כל זמן פליטה, ואחרי שנמלחה פליטת כל הדם כבר אין במלח כח לרפולע. בר"ן פבין את התפליק
ק"ת אחרת -

8' ר"ן פ' דגים, ורש"י (בר"ף ר"ש מ"א ע"ב), וכ"כ הרב הנשיא... מיקרי רותח מקמי (פכי')

דפי' בר"ן אבא המלח הוא שמתחיל לרפולע מיד אבל לא נחשב רותח לרפולע עד אחרי שיצור פליטת כל
הדם - בבשר כדי פליטת דם בבשר, ובדגים כדי פליטת דם בדגים.

9' שו"ת תרומת הדשן סי' קנ"ט, דצטעם פאן פואו, ובסוף, אפס...

בתרומת הדשן מביא סתירה בדברי הפוסק - שבדגם פביא את הפוסק שראינו בתוס' שהבשר אחר
מליחה אינו בוטע את הדם שבמלח מפני שכבר פ"כ כח המלח, ואילו בבשר בחלב הצנן בשר ואבינה שגשעו
זה בזו כשהם מלוחים אסור הפוסק ואלו חילק בין אסור לצד קודם ששפו במלחם שיצור מליחה לנשעו אחרי
שיצור מליחה - פרי' שגם אחרי שיצור מליחה יש לחשש שהמליח כרותח ולא אמרנו שכבר פ"כ כח המלח.
למשה שנק' תפ"ד על סברת בתוס' במקום הפוסק מרובה בלבד.

10' שו"ע יו"ד סי' ז' א"א סעיף ה', ...מיקרי אינו נאכד מחמת מלחו, וש"ך סוס"ק י"א, ומיהו...

השו"ע פוסק בדברי בר"ן שאין המליח כרותח לרפולע אולא אחרי שיצור מליחה, והש"ך חולק אפילו
בהפסד מרובה - אסור לצד בשר ואבינה זה בזו מיד אחרי שנמלחו אין להקטל ולתירם אפילו בהפסד
מרובה.

11' רמ"א פ' א"א, אין דפקד בזב'

הרמ"א פביא את דברי תפ"ד שבהפסד מרובה אפשר לתיר בשר ואבינה שגשעו זב"ז אחרי ששפו
במלחם שיצור מליחה.

12' ש"ך ס"ק י"א, אבל הנלפע"ד... שאינם סותרים זא"ז, ובסוף, ואין דפקד... מלוח'

הש"ך ישב את הסתירה בוס"ט שאין מליחה כרותח שיצור מליחה כבר פ"כ כח המלח אולא כשהמלח
פפליט דם, אבל בבשר או אבינה שנמלחו עם אחרי שיצור מליחה יש במלח כח לרפולע. לרפולע פחמיר
הש"ך דסברתו לצנן בשר ואבינה ומליח אין לסמוך על דברי תפ"ד בבשר ואבינה אפילו בהפסד מרובה,
אבל לכא ר"פ דפקד ולסמוך על דברי הפוסק - בדגם אולא בהפסד מרובה.

שאלה קנט בסעודת ברית מילה מלחו צפר הרצה מצקר ומלאן בכלי מנוקב אחד ומלחו ג"כ בכלי אחר אוזות ואחר ששהו הכל שיעור מליחה ויותר כמו חלי יוס לקחו (האוזות) המלוחות ושמו אותן על הצפר המלוח והפכו כל הצפר עם האוזות מלמעלה למטה ומלמטה למעלה עד שנגעו הכל זה בזה ומלא אח"כ שאוזה אחת עריפה היתה ואין ס' בכל הצפר אפילו כנגד אוזה אחת יש שום ד' להחיר צכה"ג או לאו:

תשובה יראה דצכה"ג לעת הצורך לסעודת מצוה המקיל לא הפסיד כמו שאבאר התוס' פ' כל הצפר וכן אשירי שם כתבו לחד שינויא דהא דקו"ל דמליח הרי הוא כרותח היינו בזמן שיעור מליחה אבל לאחר זמן שיעור מליחה סבר כבר פסק כוחו של מלח ואינו חשוב עוד כרותח וכן כתב בצמ"ג הכ' שינויא וכחז עליה דטעם הגון הוא

אפס אי קשה לן הא קשה לן דצמ"ג גופיה כתב וז"ל וצפר וגבינה שנוגעים זה בזה כשהן לחים אם שניהם מלוחים ואינם יבשים שניהם אסורים משמע בפשיטות אפי' לאחר שיעור מליחה איירי מדלא מסיק אלא שהן יבשים הא קמן דצמ"ג גופיה לא ס"ל דאוחו טעם הגון לכך אין נראה כלל להקל בענין זה אלא לצורך גדול כדפירושית דקשה ג"כ מאד לשבר דברי א"י דכתב בהדיא דחשיב כרותח אפילו יש זמן מרובה קלה שנמלחה:

למדנו אין המלח מביא את הדם בשעה שפוא מפליט דם - דפי רש"י מדין איידי דארידי, ולפי פתוס' מפני שדם מ'שרק שריק'.

1' חולין דף קי"ב ע"ב, רב מרי בר רחם אימלח... וקיפה שלפני, ורש"י

רבא חידש שבשעה שפמלח מפליט דם אינו מביא דם אבד מביא ז'ר, ולכן אם מלח בשר ארפה עמ בשר כשר הבעיא המלח את ז'ר פארפה לתוך הכשר ואסרו.

2' ע"פ דף קי"ט ע"א, מיתבי דז אפור... כאן שפיפ אפור מליח וטנא תפ"ל, ורש"י

כשפאטא תפל (לכא מלוח) אינו פולט ז'ר ואין פאפור המליח בולע מן פאטא

3' ראו"ש פרק כ"ב ה"ב, וא"ת כיון שנמלח...'

פרא"ש פוסק דה"ה במקום שגזע פאפור המליח בטנא לכא נאסר מפני אין המלח שעל פאפור יכוד לפלטי מנאטא.

4' ר"ן פרק כ"ב ה"ב, ד"ה דז אפור... של ז'ה נלעת בז'ה'

דפי פרי"ן נאסר פאפור כדי קליפה במקום שגזע בטנא, ובז'ה' שפתיחו את פכ"ל מזובר איפה שלכא נלעא ז'ה בז'ה ע"ה.

5' ע"פ בחולין קי"ט ע"א, אבד אם פיה טנא מליח... אסור'

כשפאטא מליח ע' ז'ירו של פאטא אסור את פאפור פתפל

6' שו"ע יו"ד סי' ע' סעיף ע', ...בלכא קליפה', ויש מי שאוסר... ורמ"א

פשו"ע פסק כח פרא"ש מציקר פדין ופביא את שיטת פרי"ן כיש אומריס, ופרמ"א פוסק שלפי פרי"ן פרי פאנ' אוקת בשאינם נלעים ז'ה בז'ה' ובכ"ל ז'את דוקא בטנא תפל מותר - ומשנע שום פאפור מליח אסור.

7' שו"ע יו"ד סי' ק"ה סעיף י' ורמ"א

בהלכות תערובות לכא פזכיר פמחבר את שיטת פרי"ן בכ"ל ודוקא פרמ"א פוא שפביאו.

8' שו"ע יו"ד סי' ז' סעיף ה', הילכך בשר וזבינה... ז'ריק קליפה'

בשר וחלב נקראים איסור כל אחד כלפי חבירו ופמליח אסור את פתפל ואין פתפל אסור את המליח. כאן לכא מליח זכר לשיטת פרי"ן לכא במחבר ולכא ברמ"א!

9' רמ"א יו"ד סי' ז' סעיף ה', ופא דאפור מלוח... שניפס אסוריס'

כשפאפור מליח ופאטא תפל אבד פאטא נלעזי אסור את פאפור בכדי קליפה.

לצי"ל למדנו את המחלוקת בין פתוס' לבין פרי"ן באם פז כח המלח לאחר שיצור מליחה, וחז"ל במקום פפ"ד מרוב פפלכ"ה פיא כר"ן ואמרינן שפמליח כרותח ע' לאחר שיצור מליחה - ויש מקום לחקור אם המליח כרותח לעולם או ע'ם דפי פרי"ן פז כחו של המלח באיזה שלב -

10' מרדכי חולין סי' תשי"ח, ופבשר או פזבינה שנתייבשו... מסיירה פלחלוחית'

מליחת בשר לאורחא מייבשו ואחרי שנתייבש פבשר לגמרי אינו אסור.

11' שו"ע יו"ד סי' ז' סעיף ה', ואם פס יבשים... בפדחה'

פשו"ע (פוסק לצי"ל כר"ן) פביא את דברי פמרדכי לפלכ"ה - שפמליח שנתייבש אינו כרותח לכ"ע.

12' רמ"א לצי"ל, ודוקא... ח שאול"ל

כשפאפור מלוח ויבש לגמרי ופאטא נלעזי לכא נאסר פאפור.

פראשונים דנו בשאר דיני של המליח - אם פס כ"ל מ'שנ או לכא -

13' פתוס' חולין דף קי"ט ע"א ד"ה אפור מליח... אדאמיקר ליה בלעז'

דפי פתוס' אין דין תמאפ עבר במליח וכ"ל שפאיסור מלוח אסור את פפיתר פתפל בין המליח פוא פלעין ובין שפוא פתחתון.

14' ר"ן פרק כ"ב ה"ב, ד"ה פפוא בר יונה... פחלבל ושאר דברי'ס'

שיטת פרי"ן פיא ע'ם במליח מחלקים בין עילאפ ללמאפ שלפי מה שאנו פוסקים כח"ד תמאפ עבר אם המליח פוא פתחתון אסור כדי נליעה ואם פוא למעלה אסור כדי קליפה.

15' שו"ע יו"ד סי' ז' סעיף ה', ואין חילוק... ואינו בולע מנא

פשו"ע פסק כשיטת פתוס' ולכא פזכיר את פרי"ן בכ"ל.

למדנן את דיני מליח כרותח שאיסור מלוח אוסר כדי קליפה בפיתר פנלע בן, ואם פאויסור שן לפי פראמב"ן
אדיין אין בו כדי לאסור יותר מכדי קליפה אבל פשוט פסק כמו פרשב"א ופ"ר"ן שאוסר עד ששים (ול"י ג' כס
נליפה) ובאיסור שן ק"ת דפיינו חלב כחוש אוסר כדי נליפה, ופ"מ"א מחמיר ג' באיסור כחוש מחשש שן.
ופנה, ב"ל"י למדנן שאין איסור כחוש מפאפא מחתיכה למתיכה ולכא רואב, ואיסור שן מפאפא עד ששים -
ואפילו אשר חתיכות זו א"ע זו ואיסור שן על גביהן כולן אסורות, ואם יש בהן ששים כנגד פאויסור אדיין
לריק כדי נליפה בחתיכה שנעצה באיסור.

ואי"כ יש לחקור איך פדין במליח- פאם איסור שן שמלח עם כמה חתיכות פיתר ונגע באחת מן פאם
מפאפא מחתיכה למתיכה-

13 מרדכי חולין סי' תרפ"ג

פארדכי כנראה סובר שאפילו איסור שן (חלב פכרס) אינן מפאפא מחתיכה למתיכה, ואם ידוע באיזו
חתיכות נגע אסורות כל שאין בכל אחת מן ששים כנגד פאויסור, ובספק במה נגע פאויסור פרי זה
תחברת יבש ביבש ובטלות ברוב (במין במינו, ובשאינו מינו ק"מ כ"ר"ן ש"י ששים בכל החתיכות)

14 מרדכי שם סי' תרפ"א

רבינו נתנאל סובר שאנן מסתפקים אם איסור מלוח שן מפאפא מחתיכה למתיכה ולכן כשנעצה באיזו
חתיכה נגע אסורה אלכא אם יש בה ששים כנגד פאויסור, ושאר החתיכות מותרות אם יש בין כולן ששים
כנגד פאויסור מפני שאז מותרות מנה נפשך- אם אין פאויסור מפאפא מחתיכה למתיכה פרי לא נאסור,
ואם פאויסור מפאפא פרי כולן מליכרפות לשים.

15 שו"ע יו"ד סי' ק"ף סעיף ט', וכד זה לענין החתיכה עצמה... דפתכבד'

לשן פשוט, דאין חלב מפאפא מחתיכה למתיכה בלכא רואב' לכאורה פ"א כשיטת פארדכי בסי' תרפ"ג -
שאין איסור שן מפאפא מחתיכה למתיכה א"י מליחה - ובכל החתיכה שנעצה באיסור לריק ששים כנגד
פאויסור, ופחתיכות שלכא נגע באיסור מותרות ג' בלי ששים.

16 ט"ז ס"ק כ"ב

פ"ט"ז רבינו שמדן מליח כרותח אם איסור שן מפאפא מחתיכה למתיכה א"י ל"י אז ג' מליחה מפאפא
מחתיכה למתיכה, ופארדכי סובר אין איסור שן מפאפא מחתיכה למתיכה א"י מליחה בפכרח סובר
שגם א"י ל"י אינן מפאפא - וממילא קשים פסקי פמחבר זה על זה שב"ל"י פסק שאיסור שן מפאפא
מחתיכה למתיכה ג' בלכא רואב ואילו במליחה פסק כשיטת פארדכי שאין איסור שן מפאפא מחתיכה
למתיכה.

17 נקודות פכס"ל שם ד"ה ואני תמה

לפי פש"ט סובר פמחבר שאיסור שן מפאפא מחתיכה למתיכה א"י מליחה, וכוננת פמחבר פ"א למחר שגם
פחתיכות שלכא נגע באיסור אסורות - וזה שכתב, דאין חלב מפאפא מחתיכה למתיכה פירוש אנן
מחמירים במליחה יותר מב"ל"י ואנן אוסרים כל מחמיר זה על זה שב"ל"י פסק שאיסור שן מפאפא
פאויסור מתפשט בשוף מחתיכה למתיכה ויכוד לפי שפאויסור יותר מרוכז באחת מן ולמחרת שבו כולן יש
ששים כנגד פאויסור בכל זאת יש ג' אם איסור בחתיכה מן פחתיכות.

וכד זה בנגע לשיטת פמחבר, אבל שיטת פ"מ"א פ"א שונה - וגם בפירושה נחלקו פאחרונם -

18 פ"מ"א שם סעיף ט', ולפי שאין אנן בקיאים... כי אין אנן בקיאים'

לפי פ"מ"א חתיכת בשר שיש עליה חלב שנמלחה עם אד חתיכות בשר יש עליה דין איסור דבוק - פחתיכה
אצ"מ נאסרה ונעשית נביעה ולריק ששים כנגד בהשאר פחתיכות - פרי שלפ"י פ"מ"א אנן אוסרים שאיסור
שן מפאפא מחתיכה למתיכה ובשוף ולכן מליכרפות כל פחתיכות לשים.

ופנה, פ"מ"א פזכ"ר שיש כאן איזו קולא - ולכאורה ר"ל שיש קולא במה שאנן דנים בכל איסור כאילו פוא
שן ופכ"ל מליכרף לשים וייתכן ופוא כחוש ואינן מליכרף - אבל אי אפשר לפרש את דבריו כן, שפרי אם
פוא כחוש אינן אוסר יותר מכדי קליפה וא"י ששים ככל, ובשמן אנן מליכרפים נליפה אפילו אם יש ששים -

19 ש"ך ס"ק ד"ו... כחו הבישול'

פש"ך פירש שפקולא פ"א בזה שאנן אוסרים שפאויסור מפאפא בכל פחתיכות ולכן חתיכת איסור שנעצה
בחתיכה מסוימת אין אוסרים את מחתיכה אצ"פ שאין בה ששים כנגד פאויסור אלכא כל פחתיכות מליכרפות
לשים ופחתיכה שנעצה באיסור מותרת א"י קליפה - ופ"א קולא לעומת שיטת פמחבר שאין פכ"ל מליכרף -
ובזה פמנהג לסמוך על שיטת פ"מ"א שגם בשמן מלוח אי"י אלכא קליפה.

20 ט"ז ס"ק כ"ה, ובדבוש פירש...

בדבוש פירש את פקולא של פ"מ"א בזה שאין לזרוק בקליפה מנן בחתיכה שנעצה באיסור אלכא קליפה
ק"ת - אבל לפי דבריו קשה לפרש את סיוס דברי פ"מ"א שסומכים על דברי פמקילין שאין מליחה אסורת
אלכא כדי קליפה.

כבוש כמבוש

ראינו את דברי שמעון במלחמה כמבוש וכבוש כמבוש - שפתינו באיסור אוסרת את כל
החתיכה כאילו נתבשרה באיסור. פגדנותנו של כבישה נלמדות מלחמה סוביות בש"ס-

1' אבדה זרה ד' כ"ט ע"ב המשנה, נגזרות העובדי כוכבים... אוסורין, ורש"י
ין כשר שצדק בעדות של איסור נאסר

2' רא"ש אבדה זרה פ' אין מצמידין סי' כ', שאולוני... לא בליוני, ויראפ לומר... אוסר פיין
פיין בולע איסור מפני דעות ע"י כבישה בתוכה המשך כ"ד שעות - וא"כ בין פיתר מולך שגורה באיסור נגזלי
דמשך כ"ד שעות ובין פיתר נגזלי שגורה באיסור מולך למשך כ"ד שעות נאסר הפיתר.

3' ש"ע י"ד סי' ק"ף סעיף א',... בהפדחה ס"ג, ורמ"א, וספק כבוש...
פיתר שגורה באיסור נגזלי אוסר מדאורייתא וספיקו אוסר חז"ל מלבד שפוא אוסר מפ"ת דרק
בישול בלד.

4' ט"ז ס"ק ט',... ורמ"א כ"כ כ"כ, דאין כאן...
הט"ז הקשה דבספק כבוש למה לא אנדעין בתר חזקת כשרות לומר שלב נבשה?

5' פתחי תשובה אות ט', וא"י בכו"פ... בחזקת כשרות'
לפי הפלתי ספק כבוש אוסר באתחילת איסורא בלבד - שחתיכה אחת מבין שתי חתיכות נבשה באיסור
למשך כ"ד שעות בלי ספק אבל לא ידוע איזו משתי החתיכות שבפנינו היא שנבשה - במקרה כזה שתי
אסורות מספק, אבל בחתיכה אחת וספק אם שפה באיסור כ"ד שעות אין מוליאין אותה מחזקתה שפיא
כשרה.

6' נקודות הכסף שם ד"ף וא"כ ק"ו, הכא איתרע...
הש"ך אוסר אפילו בדלדל איתחזק - בחתיכה אחת שגורה באיסור ולבד ידוע אם פיתה שם למשך כ"ד
שעות - מפני שצ"ט המלכות פתחיה באיסור מפורע ריצותא בחזקת כשרות של החתיכה. (ולכאורה פוא
חידוש דעוד מפני שעס חזקת הא"ל וגם חזקת הפלדל מתנגדות לחזקה דהשתא אין כאן, תרתי לריעותא.)
ופנה, לצי"ל למדנו שפיין שצדק למשך כ"ד שעות הנאד של איסור נבשה בו ונאסר, אבל פשוט לא פזכר
שפיתר נגזלי שצדק בכ"ד איסור למשך כ"ד שעות נאסר -

7' ט"ז ס"ק א', וכ"כ אודו בעל ד'... מותר ליתן בתוכו, וש"ך סוס"ק ב', כתב האו"פ... וז"ע'
לפי הש"ך ופ"ט דוקא בעדות י"ן שייך לאסור את הכבוש בהם מפני שצ"ט פיין פבלע בו לא נבשה אחרי
מצד"ע. אבל בכ"ד פבלע משאר איסורים לא ייתכן שפיתר פשרו בו למשך כ"ד שעות יאסר ע"י כבישה
שפרי אחרי כ"ד שעות כבר נבשה צ"ט באיסור שבו!

8' ש"ע או"ח סי' תמ"ז סעיף ח'
מפורש בש"ע שזיתים שנבשו במים בכ"ד חמ"ד קודם הפסח נאסרו אלא אם פכ"ל פי"פ אינו בן י"ח
בתחלת הכבישה - ועל"כ כ"ו שראינו בש"ך וט"ז.

9' ביאור העכ"ה שם ד"ף אס אינה
פפרי חדש חולק על דברי הש"ך וט"ז וסובר שפיתר פשרו בכ"ד חמ"ד את פזימתו של צ"ט באיסור פבלע
בו, ופחק יצקב פסק בן כשי"ט שם ק"ת חריפות - וכנראה פסק המשנה ברורה כדברי פפרי חדש (חז"ל
מבכ"ל שלב בלד פרה חמ"ד יש הפסד מרובה).

10' המשנה ברורה סי' תנ"א ס"ק קכ"ב, ורמ"א... מותר בדביעה, ושע"פ א"ת קנ"ז
כאן פסק פמ"ב כדברי הש"ך וט"ז - ויכול להיות שלב חשש לשיטת פפרי חדש אלא בליוני דברי פחק
יצקב - דפי"ע בחרי"ל ק"ת כ"ו לכבישת זיתים, אבל כשאין שום חשש חריפות אין לאסור את הפיתר כבוש
בכ"ד איסור.

למדנו שהכבש כמבוגר - פיתר מוֹזֵק שגורה באיסור נגזי למשק כ"ד שעות נאסר כל הפיתר. וכן הפיתר נגזי שגורה בו איסור מוֹזֵק במשק כ"ד שעות. הרבה מהפעולות של כבישה נלמדות מדין הכשר בשר א"י מליחה -

ראינו כבר את העיקרון של מליחת בשר - טבוע המלח הוא לרפליט דם וזיר וכל זמן שהמלח מפליט דם (ולפי התוס' גם כשפליט זיר) אינו חוזר ומבליט לתוך הבשר (אוידי דארידי...). - והתוס' פוסקו שטבוע הדם הוא לרדת כבלי מלח מבלתי להדבק בבשר דרך ירידתו (דמ משרק שריק) - והתוס' גם הפעלו את האפשרות שלאחר שיצור מליחה כבר פס כוחו של המלח ומליחה אין בכוחו להבליט בשר אפילו את הדם שבדל המלח עצמו.

גמ' פוסקי טבוע פרט חשוב בדין מליחת בשר -

1. חולין דף ק"ט ע"א, אמר טבוע אין מניחין בשר מליחה... מנקב'

לכאורה זה שטבוע אינו עתה את הבשר לטפות המלח בכלי שאינו מנקב הוא לכתחלה בלבד טבוע דם לזאת ולזאת לכתבתי בתחיתו של הכלי. אבל בדיעבד לא יבדע הבשר את הדם המכונס בתחיתו של הכלי כל זמן שפולטת דם וזיר - מדין איידי דארידי (למרות שלכל שייך למור דם משרק שריק על הדם המכונס).

בראשונים מלין לא כן -

2. רא"ש כל הבשר סי' מ"ט, בשר אסור, והרב הברטלון... כתב', שאם מלח... אח"כ'

הרב הברטלון פסביר שאם מלח בכלי שאינו מנקב פרי הבשר כבש בזיר דם המכונס בתחית הכלי - ואידי דארידי' הוא דין במליחה וללא כבישה שפ"א כבישה.

ולכאורה דבריו תמוהים שפ"א לא מלין כבישה בפחות מכ"ד שעות -

3. הרב הברטלון ז"ל כתב... מותר', וכן עשה ר"ת... בין שלח שפתה כדי מליחה'

הרב הברטלון אומר כששפה הבשר בזיר כשיצור מליחה (שיצור פליטת כל הדם), ור"ת אומר מיד. אבל הרם ראינו פסביר על זה ששפ"א בזיר תחשב לבישה בפחות מכ"ד שעות -

4. הרב"ש, ומ"ש הרב הברטלון... כרותח', ומצדני י"ט אות ז'

מחמת חריפותו של הזיר נחשבת פשר"ף בו לכבישה בפחות מכ"ד שעות - לפי ר"ת מיד, לפי הרב הברטלון לאחר שיצור מליחה, ולפי הרא"ש לאחר שיצור בישה. הרא"ש גם פוסק אפילו קודם שיצור בישה נאסר כדי קליפה מן הבשר מדין מליח כרוחח משום שבכלי שאינו מנקב לא שייך למור דם משרק שריק - ולכאורה סובר הרא"ש אין אומרים איידי דארידי כשאין משרק שריק.

5. ש"ע י"ד סי' ק"ה סעיף א', ואם הוא כבש... וש"ק ס"ק ב'... וז"ע'

הש"ע פסק כדברי הרא"ש ששיצור כבישה בזיר הוא כדי שירתיח ויתחיל להתבשל, ולפני זה נאסר כדי קליפה מדין מליח (כאן לא מדובר במליחת בשר מדמו ואין דין איידי דארידי). אלא שש"ע פסק שכן בדין גם בנגיעה בכבישה בחומץ - ובאנו זה חולק פש"ק על דבריו.

6. רא"ש שם, ונראה לי אצ"פ שכתב... בלא שומן'

לפי הרא"ש אצ"פ שהכבש כמבוגר בכל זאת אינו מפאעף מחוץ לזיר, ולרבינו פר"י כבש כמבוגר מנן מפאעף בכוחו ואפילו במה מחוץ לזיר.

7. רמ"א י"ד סי' ק"ה סעיף א', בלמה שבחוף', וש"ק ס"ק א', אציקר'

הרמ"א הביא שתי הדעות ופש"ק פסק כדברי הרא"ש.

8. שם בש"ק, אבל ודאי...'

בשמן מפאעף בכוחו לכ"ע - וא"כ פ"י ז"ל ר"ת שלפני הרמ"א אין בקיאים להבחין בין כחש למשן אם נפל בשר כשר לתוך זיר של איסור (למשל זיר של בשר טרפה שנמלח) נאסר כל הבשר ואפילו מה שמחוץ לזיר - אבל פש"ק הוכיח שבכבישה אם פאיסור כחש מתירים את החלק מחוץ לזיר.

הרא"ש הביא בשם ר"ת שאם נוסף לאיסור את הבשר שנמלח בכלי שאינו מנקב -

9. רא"ש שם, אבל כשנמלחה בכלי שאינו מנקב... כיון שאינו מנקב'

לפי רבינו תם המלח את הבשר בכלי שאינו מנקב הדם המכונס בתחיתו של הכלי מצב את הדם מלזאת מן הבשר - אבל המלח מלזאת לתחיתו ולפיכך את הדם ממקומו ומלזאת שפירש ממקום למקום, ור"ת סובר שהדם שפירש ממקום למקום לאחר מיתת איסור - ומליחה נאסר כל הבשר.

10. ש"ע י"ד סי' ס"ט סעיף י"ח ורמ"א'

הש"ע פסק כיון הרא"ש שללא נאסר אלא מה שבתוך הזיר וכדי קליפה למעלה ממנו (ואפילו אם הבשר מן אין אומרים שהפיתר מפאעף את הדם שאינו טבוע של דם לזאת אלא לרדת) ואילו הרא"ש פסק כשיטת ר"ת שדם שפירש ממקום למקום לאחר מיתת איסור ומליחה נאסר.

כבש ומליח בכלים

1' חולין דף קי"א ע"ב, אמר רב יהודה אמר שמואל קצרה... פרי הוא כרותח' כלי שמלחו בו בשר בלע את פדס מדין מליח כרותח.

2' רא"ש פרק כ"ב פ"ג סי' כ"ח, ואמר רב נחמן אמר שמואל קצרה... משרק שריק' דפי פרא"ש אס פכ"ל מנקב אמרין דס משרק שריק אס דגבי פכ"ל ומליחא דא נאסר.

3' ר"ן פרק כ"ב פ"ג סי' כ"ח (בר"ף נ' ע"ב) ד"ה קצרה (קמ"א), ויש אומרים... דפי פרא"ן אס פכ"ל מנקב בלע דס דרך מליחה - ובכל זאת מותר להשתמש בכ"ל למליחת בשר מפני שהבשר דא יבלע מנחן בשעף שפולטת דס משום איידי דארידי.

4' שו"ע יו"ד סי' ס"ט סעיף ט"ז, ואם מלח... רותח, וסעיף י"ז ורמ"א פשו"ע פסק כשיטת פרא"ש ואילו יש אומרים ופרמ"א חוששים לשיטת פרא"ן לכתחלה.

5' ט"ז ס"ק מ"ג, וש"ק ס"ק ע', ונראה להכריע... שיטת רבינו פר"ף היא כחו פרא"ש שאין כלי מנקב בלע דס ע"י מליחה - חו"י מכ"ל חרס שבלע אצ"פ שפוא מנקב - וחשש דה"ט אפילו בדיעבד.

וא"כ - מליח כרותח כולד אס בליעה בכלים שפכ"ל בלע איסור שנמלח בו. בנמצא לכמה מפכ"ל נאסר מליחן חילוקים בפוסקים -

6' רמ"א יו"ד סי' ט"ח סעיף ד', אבל ע"ד ידו... וש"ק ס"ק י"ד מליחה אוסרת כדי קליפה בכ"ל ואפילו אס פאיסור פ"י שחן, ולכן תבטיח של פיתר שנתבשל בכ"ל שבלע איסור דרך מליחה דא יאסור אס יש בתבטיח ששים כגד קליפת פכ"ל.

7' ש"ק שס ס"ק י"ג, אבל אס נאסר... אכ"ע דפי פרא"א בתורת חטאת כבישה אוסרת את כל פכ"ל וזריק ששים כגד כל אובי פכ"ל.

8' ט"ז סי' ק"ה ס"ק א', ...אפי' בכלים, ואע"פ עיקר פדין שכתבו או"ה... להכשיר' ע"ש, ונמנ"א... פכ"ל להכשירו' דפי פרא"ש אין פכ"ל אוסרת אלא כדי קליפה מפכ"ל.

ובל זב דענין שפכ"ל יבלע דרך מליחה וכבישה, אבל פמולח פיתר בכ"ל איסור מליחן בראשונים שלח אמרין מליח כרותח להפליט את פאיסור מפכ"ל ולהבליטו בפיתר -

10' תוס' חולין דף קי"ג ע"ב אמר ר' יהודה שמואל קצרה... דפי פרא"ש אס פכ"ל מנקב דא נקרא מליח ומליחא פאיסור שבו תמיד תפל ופרי דמדין שכשפאור מליח ופאטא תפל דא נאסר - ומליחא אין מליחה לכלים להפליט. למשה אמרין תוס' שפמחיר תבא אע"י ברכה.

11' מרדכי חולין סי' תשי"ח, ואם עשה גבינות... נאסרות' פרא"י - ופ"א שיטת פתוס' פתיר בדיעה את פגבינה פכשרה שנמלחה בדפוס שמש דגבינות איסורות אב"ד אוסר לכתחלה למלוח גבינות כשרות באותם הדפוסים ואילו שיטת פרא"ב"י היא שבדפוסים גבינות שמולחים בפס גבינות תמיד נקרא פבלע מלוח ואוסר את הפיתר הנמלח בו אפילו בדיעה - ומשם שפרא"ב"י חולק דוקא בדפוסים פבלע מליחת פרהב גבינות אבל לא פמחיר במלח שצמד בכ"ל בשרי לטוסרו לשימוש חלבי, ויתכן שפס פרא"י דא אוסר לכתחלה אלא בדפוסים אב"ד דא במלח שצמד בקצרה בשרית. וכן יש מקום לחקור אס פתבא אע"י ברכה' של פתוס' פוא דוקא בדפוסים או אס במלח פצמד בקצרה.

12' שו"ע יו"ד סי' ק"ה סעיף י"ב וי"ג מחבר ורמ"א פפ"כ פ"א כשיטת פתוס' שאוסר לכתחלה לעשות גבינות כשרות בדפוסים פנכרים אבל בדיעה מותר, ומותר לכתחלה להשתמש לחלבי במלח שפונח בכ"ל בשרי' ופמחיר תבא אע"י ברכה. וא"כ - דפי פרא"א פאיסור לכתחלה של פרא"י פוא בדפוסים דוקא אבל פתבא אע"י ברכה' של פתוס' פוא אפילו במלח פצמד בקצרה.

13' שו"ע סי' ט"ח סעיף ז' ורמ"א, וט"ז ס"ק י"ח דפי פרא"ש אס פתבא אע"י ברכה' של פתוס' פוא בדפוסים בלעד, אבל בכל זאת פביא שיש צנן להחמיר מחשש בעין.

14' ט"ז סי' ס"ט ס"ק מ"א, אבל אין להחמיר... דפי פרא"ש אין כבישה בכלים בפחות מכ"ד שעות ואפילו ב"י.

למדנן את דברי שמואל בנא' שפכלי שמלח בו בשר אסור לאכול בו רותח מפני שפכלי בלע מפדס א"י
שמלח. ראונו גם את שיטת הרא"ש שמדובר בכלי שאינו מנוקב דוקא אבל בכלי מנוקב אנו אומרים דם
מישרק שריק שפדס לא נצבוק במקומו אלמלא נגזל כלפי מטה, וכך פוא איקר פדין - אדלא שפרנא"א חש
דכחמלה דדצת פרי"ן ששם כלי מנוקב בולע בשעת מליחת בשר.

למדנן גם את שיטת פתוס' שמלוח גבינות בדפוסים שמלחו בהם גבינות אסורות לא נאסרו בכשרות מפני
שאין מליחה בכלים לפעלי, ופראב"י סובר שבדפוסים פבלעוים מפרבה גבינות אסורות ומלוחות יש בהם
כדי לאסור את בכשרות א"י מליחה ופכשרות אצונות קליפה. לפעלי ק"י"ל כתוס' שגבינות מותרות אלמלא
שם פתוס' מודים יש לפחמיר ולמא לפשתמש בדפוסים אסורים למליחת גבינה.

מכל מה שראינו עד כאן אין שום מקום לאסור מאכל זנון שפונח בכלי שמלחו בו בשר. בראשונים מלינו לא
כן-

1' תורת הבית לפרשב"א בית שלישי שער שלישי, ופא דאמרינן... רותחת'

לפי פראב"י הפירוש בדברי שמואל פוא שכלי שפשתמש בו למליחת בשר מנשיך לפיות כרותח ופאילו
אם מדיחים אותו אחרי המליחה, ואם פונח בו רותח יש למארי נאסור ממנו כדי קליפה ואם לח קלת כדי
קליפה - מנן כדין חס בחס דרך זלי. (בב"י פביא שלפי פראב"י אחרי פדחה אינו אסור - אבל פביא יש
מומרים ששם אחרי פדחה יאסור.)

2' עם ברשב"א, ואם נתן בה לח גמור... לתוק רותח'

פראב"א מוסיף שלפי פראב"י שפכלי נקרא רותח אפילו אם פנח בתוכו זנון נאסור - כדין זנון א"י חס -
דקי"ל תתאפז גבר - וכשיש עם רטב נאסור כולו.

3' דעיד ברשב"א, אבל רבותינו... ובקליפה סגי ליה'

פתוס' מודים שפכלי אחרי מליחה נקרא רותח אבל סוברים שפדחה מבטלת את פרתחה ודינו כזנון שאם
נתן לתוכו בשר רותח פוי חס א"י זנון וז' קליפה.

4' עם ברשב"א, ואינו נראה... לאכול בה זנון'

פראב"א חולק גם על פתוס' ואם על פראב"י וסובר שפכלי שמלחו בו בשר נקרא זנון גם אם לא פודח,
ובל משהשמואל אסור פוא לפנח בו רותח. אלמלא שפאילו בשיטת פראב"א שפכלי נחשב לזנון אדיין יש
לפסתפק כדין פיתר זנון פמונח בו-

למדנן על דין סכין שחיסף - שבזירוף דוחקא דסכינא וקלת מחימות של בית פשחיסף פסכין בולע דם ואסור
לחתוק בו רותח. בנעצ לשימוש בו לחתוק זנון נחלקו בנא'-

5' חולין דף קי"א א"ב אמר רב נחמן אמר שמואל סכין... לא בעיא פדחה, ורש"י

י"א שאם חתק בו זנון פזנון אצון פדחה וי"א שאף פדחה א"י. בטעם פמלריכים פדחה פביא פראב"א שני
פירושים-

6' חידושי פראב"א שם ד"ף זנון, ואיכא מ"ד... ולא בעיה פדחה, ואיכא... פראב"ן ז"ל'

פשיטת פראשונה סוברת שדוקא בסכין יש חיוב פדחה משום דוחקא דסכינא, אבל פראב"ן סובר שכל כלי
שבולע אסור - אפילו דרך מליחה - יש חיוב לפדיח את פכלי (ואפילו אם פכלי נקי) ואם לא פדיחו את פכלי
חייבים לפדיח את פזנון שפונח בו.

ואיכ" - לפי פרא"ש שפסולת אסוקת בכלי שאינו מנוקב - כלי שאינו מנוקב שמלחו בו בשר לפכשירו מדין
בלע פרהב מלח וז"ר - ופוא יותר גרוע אפילו מדפוס' פגבינות פאסורות - ונחלקו פראשונים אם יש עליו דין
רותח (לראב"ד גם לאחר פדחה, לפי פתוס' עד שידח, ופראב"א חולק למארי וסובר שאין עליו דין רותח
ופביא שתי דעות באם אצון פדחה) לפי פרי"ן גם בכלי מנוקב ישנן את שלשת פשיטות - וראינו שפרנא"א
ששם לו לכתחלה.

5' שו"ע י"ד סי' ס"ט סעיף ט"ז, ואם מלח... בדבר רותח, ורנ"א ...מן פקצרה'

שיטה זו במחבר וברנ"א פיא שיטת פראב"א שפכלי נקרא זנון ואפילו קודם פדחה ומותר לפשתמש בו
לזנון, ואם פונח בו רותח פוי חס א"י זנון וז' קליפה ואם פ"י רותח נגזלי זריק ששים כגד פקליפה כדין
חלב רותח שנשפך א"י בשר זנון

עד דברי פראב"א פקשה פש"כ למח זריק ששים כגד פקליפה פוא פסק פראב"א כר"ת שבחס א"י זנון
אם אין פקליפה בעין א"י ששים כגד פדחה ולמה פחמיר כאן כשיטת פריב"א שזריק ששים כגד פקליפה?

6' ע"ק סוף ס"ק ס"ד, וי"ל דסבירא ליה לפר"ב... ס' גד פקליפה'

פש"כ פסביר שכאן לא ר"ב פראב"א למחוק על ר"ת ולפתור את פרוטב בלע ששים כגד קליפתו שפרי
לפי כמה ראשונים (פראב"ד ופתוס') פקצרה אדיין רותחת ופוי חס א"י חס.

7' שו"ע שם, ויש אומרים... ס"ז ס"ק ל"ט... רתיחת המליחה'

פכ"ז מנח שפויש אומרים פוא פראב"ד (כוונתו פראב"ד לפי פבי" שפביא שיטת פתוס' שפביא פראב"א) ובלע
לפי רע"ק איג"ר פוא פראב"ן שראינו ברשב"א.

8 ח"א פסוקים, אובד מותר...

מותר לחזור ולמלוך באותו כלי לכל הפדאות מפני איון מלחמה לכלים לפפליט. אדכא - שדפי פ"א בש"א
 דמפס דכא כתוב שח"בים לפדיחו מקודם?

9 ע"ק ס"ק ס"ו... דימנח ישכח מלפדיח'

פחולח בשר בודאי ידיונן וכבר למדנן מותר לזרוס חיוב פדחה בדבר שפדחך לפדיח בין כק.

1 והא דאמרינן אסור לאכול בו רותח כתב הרב ר' אברהם ז"ל שהקערה אפי' לאחר הדחה דין רותח יש לה ואם נתן בה רותח נגוב הוה ליה כסיכה דמשהו עבדי לה ובקליפה סגי ליה כדאיתא בפסח שני פ' כיצד צולין אבל אם אותו רותח הוא דבר שיש בו רוטב כעין בשר רותח שא"א לו בלא רוטב קצת צריך שיטול את מקום מגעו והוא יותר מן הקליפה מפני שהיא דומה למה ששנינו שם בפרק כיצד צולין נטף מרוטבו על החרס וחזר אליו יטול את מקומו ואוקימנא התם בחרס רותחת

2 ואם נתן בה לח גמור ברוטב של היתר צונן לדעת רבי אברהם ז"ל דחשיב לה קערה רותחת נראה דכולו אסור דפולטת היא והו"ל כצונן לתוך רותח

3 אבל רבותינו בעלי התוספות ז"ל סבורים לומר דקערה לאחר הדחה צוננת היא ואפילו נתן בה בשר רותח שיש לו רוטב בקליפה בעלמא סגי ליה דהא שמואל גופיה הוא דאמר בפרק כיצד צולין דחם לתוך צונן תתאה גבר ובקליפה סגי ליה

4 ואינו נראה בעיני דהא אסור לאכול בה רותח אמרו הא צונן מותר בין לח בין יבש ואפשר דאפי' הדחה נמי לא בעיא אלא שקנחה יפה מותר לאכול בה צונן

6 ואיכא מ"ד דמהא דאמ' הכי דלא בעיא הדחה שמעינן לכלים שנשתמשו בהן איסור דשרי לאישתמושי בהו בצונן דהיתרא בלא הדחה כלל ואפילו למאן דאמ' בסכין דבעיא הדח' התם הוא דאיכא דוחק' דסכינא, אבל בקער' צוננת דליכ' דוחק' מותר לאשתמושי בה היתר צונן לכתחילה ולא בעיא הדחה והיינו דלא אפליגו בקערה שמלח בה בשר כדאפליגו בסכין

ואיכא מאן דאמר דהדחה בעי כסכין דקיימא לן כמאן דאמר בסכין בעיא הדחה וכן כתב הראב"ד זכרונו לברכה ואפילו למאן דאמר בסכין לא בעיא הדחה התם הוא משום דדם משרג שריג ולא מיבלע בצונן כלל אבל בשאר איסורין מודה הוא דבעי הדחה ומיהו אפילו בקערה שמלח בה בשר בהדחה סגי לה ואם נשתמש בהן בצונן עד שלא הדיחה מדיח מה שנתן בתוכה ושפיר דמי.

